

D'N BLIKKEN EMMER

HEEMKUNDEKRING DE RIPS

Eindelijk een volwaardige heemkundekring

Sinds de oprichting van de Heemkundekring in 2008 is er hard gewerkt om een levensvatbare vereniging in De Rips neer te zetten. Er is een fors ledenbestand ontstaan. Er zijn bestuursleden aangezocht en gevonden en er is een verenigingsstructuur ontwikkeld. Daarnaast heeft de website het levenslicht gezien en is er een logo ontworpen. Al deze inspanningen zijn ten koste van de nieuwsbrief gegaan, waardoor we nu pas in de gelegenheid zijn om die uit te brengen.

Het bestuur bestaat uit de volgende personen:

M. Beckers	voorzitter
G. v. Geffen	secretaris
D. Raaijmakers-Linders	penningmeester
M. Brzoskowski	lid
J. Bellemakers	lid
B. Ploegmakers	lid
H. v.d. Broek	lid

Het "heemkundige jaar" loopt van 1 september tot 1 juli. In dit jaar organiseren we een aantal lezingen en enkele excursies. Daarnaast is er op iedere donderdag van de oneven weken een "inloopavond". Vanaf 19.00 uur kunt u terecht in De Pionier naast de Ripse kerk, voor al uw heemkundige vragen, maar ook als u iets gevonden heeft of zomaar wat wilt filosoferen over de geschiedenis van De Rips. Het lidmaatschap bedraagt 10 euro per jaar en daarvoor kunt u gratis de lezingen en excursies bijwonen en hebt u toegang tot het uitgebreide archief van de heemkundekring.

Als u actief wilt deelnemen in de heemkundekring dan zijn daarvoor verschillende mogelijkheden. Binnen de kring zijn een aantal werkgroepen actief. Toponiemen, Genealogie en Digitalisering zijn hier voorbeelden van. Afhankelijk van uw interesses kunt u zich aansluiten bij zo'n werkgroep en actief deelnemen aan onderzoek, bewerken van foto's en films of het afnemen van interviews. Regelmatig kan er deelgenomen worden aan cursussen.

*Heemkundekring D'n Blikken Emmer is
voortaan ook online te volgen op
www.blikkenemmer.nl
Wij hopen op veel reacties*

Het logo en de naam “D’n Blikken Emmer” !

Bij een vereniging horen een naam en een logo. Voor ons een aanleiding om dit aan onze leden voor te leggen. Uit de vele suggesties is uiteindelijk voor de naam “D’n Blikken Emmer” gekozen. Deze naam is ontsproten uit het brein van Doreen Raaijmakers-Linders en verwijst naar de historische plek op de Stippelberg waar de contouren van De Rips ontstaan zijn. Het logo is ontworpen door Anne Verrijt; een medewerkster van Tars Visuele Presentaties. Ze vond inspiratie in een tekening van de Driehoeksmeting van 1811. De lijnen vormen de verbinding tussen de diverse meetpunten. De kleine witte cirkel is op de kaart de plaats waar de Blikken Emmer zich bevindt. Een verwijzing naar De Rips is er in de vorm van de kleine grijze cirkel boven in het logo. De plaats van de “Ripse Paal”. Het geheel wordt omzoomd door een cirkel in grijs nuances die staat voor de emmer met de “blikken” kleur.

**D'N BLIKKEN
EMMER**

HEEMKUNDEKRING DE RIPS

*”van emmer naar
logo”*

De Driehoeksmeting

Eeuwenlang vormde de Peel in onze omgeving een natuurlijke barrière tussen Limburg en Brabant. Aan weerszijde lagen vele kleine dorpjes en enkele grotere plaatsen zoals Bakel, Deurne en Gemert en aan de Limburgse kant Venray, Merselo en Meijel. Al deze plaatsen hadden Gemeene Gronden in de Peel. Dit waren de woeste gronden bestemd voor gemeenschappelijk gebruik. Er werd turf gestoken, maar ook

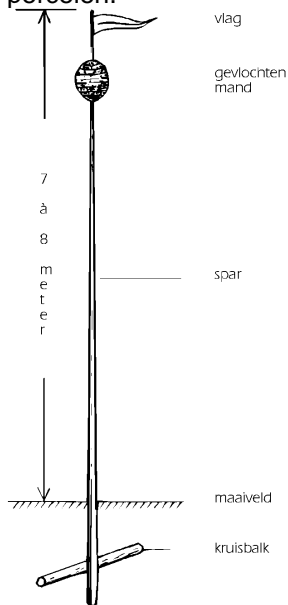
schaapskuddes en bijenkorven waren er te vinden. De grenzen van deze Gemeene Gronden vormen later meestal de gemeente grenzen.

Tijdens de Franse overheersing van 1794 tot 1813 werd het land in kaart gebracht d.m.v. de rijksdriehoeksmeting. Dit gebeurde tussen 1802 en 1811 door luitenant-

kolonel-ingenieur Cornelis Krayenhoff. Hij moest een kaart maken van de Bataafse Republiek en daarvoor heel Nederland opmeten. Limburg hoorde daar toen niet bij. De toren van de Onze Lieve Vrouwekerk in Amersfoort was de basis voor de driehoeksmeting. Vanwege hun zichtbaarheid werden vooral kerktorens gebruikt als referentiepunten. Al deze punten vervullen de rol van hoekpunt in een of meerdere driehoeken. (Zie Wikipedia voor een uitgebreide uitleg van de Driehoeksmeting) Onder invloed van het

Franse bewind werd op 1 maart 1811 begonnen met het opzetten van een Kadaster naar Frans model. Vreemd genoeg werd er geen gebruik gemaakt van de kaart van Krayenhoff. Voor het opmeten van het grondgebied hanteerde men een per gemeente zelfstandig bepaald driehoeksnet dat later ook als basis dienst deed voor de detailmeting van de percelen.

"Lange Juffer"

De hoekpunten van het lokale net lagen enkele kilometers uit elkaar, verspreid over de hele gemeente. Ze werden aangegeven met in het terrein uitgezette palen. De "Lange Juffers". Deze palen hadden een lengte van 7 a 8 meter en in de top een rieten mand en een vlag. Als nulpunt van dit netwerk werd vaak de toren van de belangrijkste kerk van de gemeente gebruikt. De hoekpunten werden met letters aangeduid,

de driehoeken met nummers. Met een hoekmeetinstrument werden in iedere punt hoeken gemeten. Door lengtemeting stelde men vervolgens de lengte van een van de verbindingslijnen vast. Met behulp van de goniometrie kon vervolgens de lengte van de overige verbindingslijnen worden berekend. In onze omgeving waren de kerktorens van Venray, Deurne, St. Antonis en vooral Bakel belangrijk. Ook de grenspalen langs de gemeentegrenzen met Gemert en Venray vormde belangrijke meetpunten. Het centrale meetpunt voor de gemeente Bakel werd echter bepaald op een stuifduin in het gebied de Stippelberg. Dit was bijna het hoogste punt in de verre omgeving en waarschijnlijk waren zowel de kerktorens als de grenspalen van hieruit zichtbaar. Het punt ligt ongeveer 33 meter boven N.A.P. Het nulpunt voor de gemeente Bakel was de kerktoren van die plaats.

Omdat er in de directe omgeving veel dezelfde stuifduinen voorkwamen is het waarschijnlijk dat er door de landmeter een "Lange Juffer" op de stuifduin is geplaatst. Of er een relatie is met de latere houten paal genaamd D'n Blikken Emmer is niet duidelijk. Dat het om eenzelfde houten paal gaat is echter wel opvallend. Deze paal wordt voor het eerst genoemd in het

Verslag der Excursie, gehouden op 14 september 1909 naar Houtvesterij "De Peel" door de Leden de "Vereniging van Oud-Leerlingen van de Cursussen de Nederlandsche Heidemaatschappij. Uit het verslag: blz. 68 -- --Nog verder treffen wij jongere beplantingen aan, welke eveneens een goeden groei vertoonen. Verderop kunnen wij in de stuifzandbeplantingen, waarvan men van een hoog punt, De Leege Emmer genaamd, een prachtig uitzicht heeft. Blz. 71 ----- Zoals boven reeds opgemerkt, beginnen de jonge dennen in de onmiddellijke omgeving van "De Leege Emmer" zich van lieverlede te sluiten en met elkaar op te groeien. Vooral wanneer de bosschen ouder zijn geworden en ook het gezichtspunt "De Leege Emmer" overgroeid zal zijn, dan zal men wel moeten overgaan tot het bouwen van een hooger uitzichtspunt, van een brandtoren of iets dergelijks.

Volgens de overlevering was het een paal waar in de top een metalen emmer hing. Deze werd gebruikt als uitkijkpost om bosbranden te signaleren en door op de emmer te slaan werd aangegeven wanneer het schafttijd voor de bosarbeiders was.

" hoe de gemeentegrenzen vastgelegd werden "

Kort nieuws

Biechtstoelen uit de oude kerk

"wat men op zolder en rommelmarkt tegen komt."

Bij het opruimen van de zolder kwam de familie Verschuren-Huvenaars, voor hen, "merkwadig" hout tegen waarvan zij vermoedden dat dit uit onze voormalige kerk kwam uit 1921. Na een telefoontje naar D'n Blikken Emmer uit De Rips, kwam meteen vast te staan dat het de 2 oude biechtstoelen waren, een deel van een kruiswegstatie en vier zuiltjes die onder het altaar stonden. De biechtstoelen zijn grotendeels compleet met de klapdeuren voor de priester en de houten schuifjes waar alle? Ripse "zonden" door zijn uitgesproken en aangehoord. Waarschijnlijk is deze vondst bij meester Huvenaars terecht gekomen omdat hij vroeger veel houten klokken repareerde/vervaardigde waar hardhout voor nodig was. Trouwens, wie zou er toenmalig nou toch een biechtstoel hebben willen kopen of krijgen. Vraag; er is nog een "biechtstoel" gevonden met houten luiken die zijn voorzien van vierkante gaten. Voor deze luiken is draadgaas gespannen, zijn vast en kunnen niet geschoven worden. Ze lijken op een soort celdeur. Weet iemand hier misschien iets meer van?

Maria Brouwers-Relou vond via Marktplaats deze, bijna 80 jarige, foto van de Ripse kerk en de pastorie bij een verkoper in Deurne. Deze ha de foto gevonden op een rommelmarkt is Asten. Waarschijnlijk daar terecht gekomen via een Ripse geestelijke die in Asten met emiraat ging.

Activiteiten Heemkundekring D'n Blikken Emmer in 2011 tot oktober

- 05-01-11 Overleg met Erfgoedbrabant in Den Eik over verenigingsvorm/stichting
- 13-01-11 Film Gemert Centraal over afbreken en vervoeren Ripse buitenkerststal
- 20-02-11 Onthulling Lancaster/Burgemeester Wijtvliet monument waaraan de heemkundekring ook een bijdrage aan heeft geleverd.
- 04-03-11 Burg.van Zomeren receptie en kennismaking namens Heemkunde De Rips
- 07-03-11 Onderzoek diverse crashlocaties met vondsten die nog tentoon gesteld worden.
- 23-03-11 Bijdrage Canon Gemert-Bakel in Archief Gemert
- 27-03-11 Families dames Wijtvliet, dochters oud burgemeester bij monument ontvangen.
- 02-04-11 Nieuwe Erfgoedkaart Gemeente Gemert-Bakel vergadering op Archief Gemert
- 04-04-11 Bijdrage aan Gemert Nieuwsblad over de infopanelen
- 05-04-11 Bijdrage aan Eindhovens Dagblad over de infopanelen
- 08-04-11 Lezing in de Viersprong : Koorts en Honger door Hans van de Broek / Deurne.
- 10-04-11 Vliegtuigcrashlijst samengesteld voor Gem. St.Anthonis. Tevens met 5 zusterverenigingen in die gemeente in overleg hoe te publiceren.
- 14-04-11 Oprichtingsvergadering en vaststelling van de nieuwe naam van de heemkundevereniging D'n Blikken Emmer uit De Rips.
- 18-04-11 Op BHIC Eindhoven lezing over publiceren van artikelen/ boeken bijgewoond
- 03-05-11 De Erfgoedgeowiki cursus te Gemert werd door 7 leden bijgewoond
- 09-06-11 Op verzoek van Gemeente Gemert-Bakel vergadering bijgewoond tot het meedenken over de nieuwe inrichting van de Peelse Loop.
- 20-06-11 Statuten nieuwe vereniging getekend.
- 28-06-11 Vergadering bijgewoond te Milheeze over de mogelijke historie invulling door D'n Blikken Emmer over de nieuwe te ontwikkelen Natuurpoort: Nederheide-Stippelberg. De naamgeving hebben wij o.a voorgesteld om te wijzigen in Nederheide-Ripse Bossen.
- 17-08-11 Manifest omtrent De Peelse Loop door de gemeente met anderen en D'n Blikken Emmer ondertekend nadat al onze zienswijzen die ingebracht waren werden onderschreven in het rapport.
- 28-08-11 Medewerking verleend aan de Bosfeestdag in De Rips waar we ook met een stand aanwezig waren waarin o.a films gedraaid werden en foto's, kaarten en vragen beantwoord werden.
- 16-09-11 Op verzoek van Gemeente Venray wordt een projectplan opgesteld tot de mogelijke heroprichting van de grenspalen tussen de die gemeente en het Land van Cuijk Voor De Rips hebben hier de Bunhorst, Loeff en Vredepaal mee te maken.
- 25-09-11 Boekpresentatie in het archief van Gemert door Ruud wildekamp waarin ook oorlogsvliegveld B84 De Rips en de geschiedenis van Burgemeester Wijtvliet aan de orde komen.
- 29-09-11 Presentatie op de inloopavond van ons nieuwe logo en de website.

Bosfeestdag De Rips vanuit Heemkundekring D'n Blikken Emmer.

Het was kort na 2004 dat er binnen de werkgroep Rips Promotie van het Dorpsoverleg voor de eerste keer gesproken werd over zogenaamde Bosarbeidersdagen. Vanuit dit overleg is ook het Bosmuseum ontstaan en de spreuken , *Uit het goede hout gesneden* en *Hou(d)t je goed*.

In de zomer van 2009 is er een werkgroep samengesteld die de Bosfeestdag ging organiseren. Van de 7 werkgroepleden heeft ieder een taak op zich genomen.

B. Ploegmakers kreeg : historie, educatie en promotie in de portefeuille.

Natuureducatie

Voor de natuureducatie is dat samengegaan met onze leden P.v.d.Aa en A.v.d.Akker die ook van de natuur "alles" afweten. Dit is later gecompleteerd door B.v.d.Aa wat geresulteerd heeft in een 20 tal unieke natuurthema's op zeildoek die langs de looproute in het bos werden opgesteld met een houten omlijsting van boshout.

Historie

Voor wat betreft de historie werd bedacht om foto's van bosarbeiders uit het verleden na te bootsen door middel van houten figuren. Tevens zijn de nog ontbrekende attributen zoals, mijnschacht, ruiters,bijlen, zagen, schoppen, hazen enz. enz. die essentieel waren voor de uitbeelding van de taferelen bijgemaakt. Als laatste zijn alle onderdelen gevernist om beschadiging door de eventuele regen te voorkomen.

Teksten

Om een en ander nog duidelijker te kunnen maken werden voor de 16 verschillende items, die verder uit 3 taferelen bestonden, teksten geschreven die de geschiedenis weer gaf wat er te zien was. Compleet met een afdruk van de originele foto's werden deze langs de looproute geplaatst in infopalen die bedekt waren met halve boshout slieten.

Bosmuseum panelen

Ondanks dat er ca 80 figuren zijn gemaakt konden we toch nog een aantal wezenlijke zaken niet laten zien en daarom zijn de bosmuseum panelen bij besteld in de vorm van zeildoek.

De doeken , Oorspronkelijk Landschap, Ontginners, Bosbazen en Bossen in oorlogstijd stonden in planken houten frames op strategische plaatsen. Zodoende kwamen alle families en personen in beeld.

Oude bosbouwmethoden

Er werd een stoommobiel prairie tractor met bosbouwplough getoond. Daarnaast waren er oude tractoren, werktuigen en bosgereedschap zoals men voorheen in de Ripse bossen gebruikte.

Om de houtvergassing en houtskool uit de Ripse geschiedenis uit te beelden werden ook speciale infopanelen van zeildoek ontwikkeld en geplaatst.

Diverse Attributen

Naast de bewegende bosarbeiders bij de invalswegen van ons dorp waren wij tevens de bedenkers en makers van de Zaagfiets, Ode aan de Onbekende Bosarbeider, Boze wolf en Roodkapje, Feestvierende Bosheks met de elfjes, Hans en Grietje met de Heks en de Natuurpoort Ripse Bossen.

Voor bovengenoemde werkzaamheden door enkele mensen hebben wij als heemkundekring 633 werkuren geclaimd. Dit is zonder de vele uren van de leden die binnen de organisatie zelf werkzaam waren.

Bijlage 1

Uit de serie: Hoe komen de Ripse straten aan hun naam.

Straat nr. 5: Burgemeester Wijtvlietlaan.

De basis voor de Burgemeester Wijtvlietlaan ligt in het jaar 1864 bij de verdeling en tevens rechte verkaveling van het grondgebied de Bakelse Peel aan de toenmalige gemeenten Bakel, Aarle, Beek en Helmond.

Middenpeelweg

De algemene naam voor de weg door de Peel is de "Middenpeelweg" die voor De Rips vanuit het zuiden begint vanaf de Limburgse grens en vanaf de rotonde verder loopt als Burgemeester Wijtvlietlaan tot aan de grens met Elsendorp. Tot 1997 was dit ook de grens met de voormalige gemeente Gemert.

Verdeling Bakelse Peel 1864

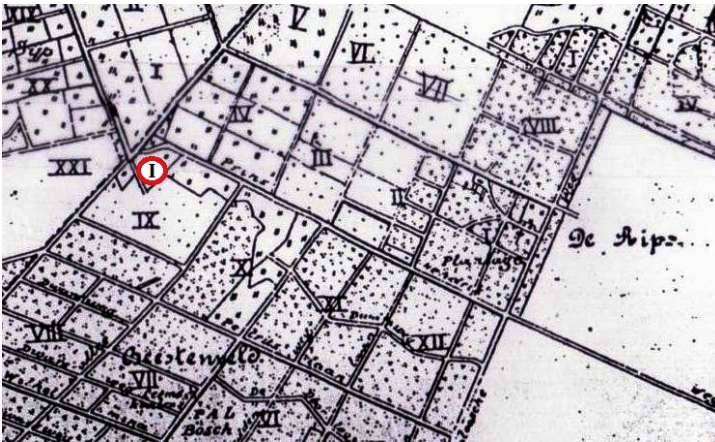
Elke betrokken gemeente kreeg in 1864 de plicht om langs hun pas verworven terrein op de grenslijn nieuwe rechte sloten te graven die dienden voor de afwatering maar tevens dienst deden als grensafbakening. Gezamenlijk hadden zij ook de verplichting op zich genomen om een nieuwe rechte zandweg aan te leggen vanaf het huidige "Ripse kruisbeeld" naar de Loeff grenspaal op de grens met Oploo. Daarna is ook de latere Burgemeester Wijtvlietlaan aangelegd als zandweg tussen de eigendommen van de gemeente Helmond, die de ca 402 ha "Gronden De Rips" **J**) verkregen had en tussen de Gemeente Bakel die de ca 362 ha verwierf die nu Beestenveld **K**) genoemd worden. De nieuwe weg kreeg pas na 1921 vanaf de grens met Gemert de aansluiting op de weg naar Dompt, het latere Elsendorp. Op kaarten vanaf 1907 t/m 1915 boog voorheen de weg een paar honderd meter voor het einde geheel naar links tot aan het snijpunt met het huidige bos en Koordekanaal om vervolgens naar rechts richting Dompt/Elsendorp te lopen.

Op de bijgevoegde Heidemij kaart 1915 zijn de draai naar links (**I**) en op de topografische kaart 1921 naar rechts zichtbaar.

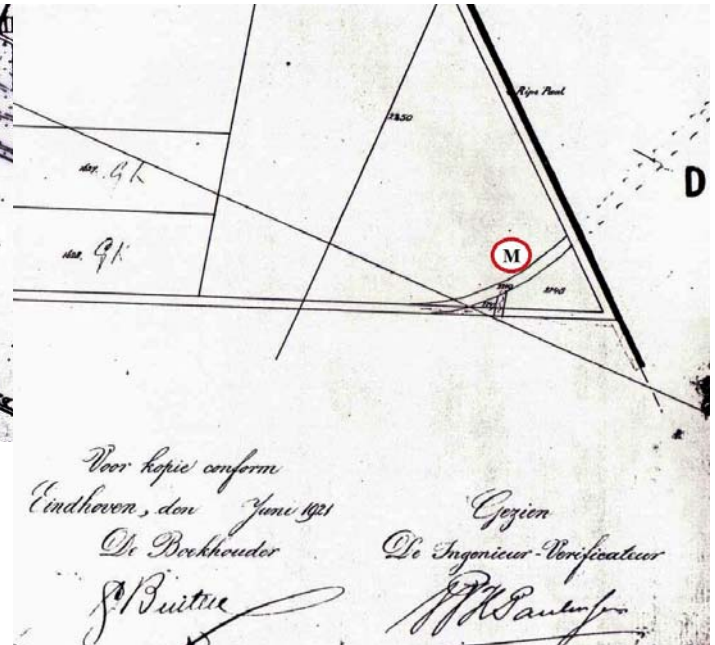
(M) Prins Hendrik weg. Op de kaarten van de Heidemij van 1907 t/m 1915 hadden alle boswegen al een naam en stond deze weg ook al ingetekend maar heette destijds Prins Hendrik weg. Dit duurde tot zeker na 1921. Reeds in 1928 waren er vergevorderde plannen om een brede verharde Rijksweg aan te leggen Den Bosch-Venray die mogelijk ook als "Middenpeelweg" over De Rips zou lopen en een slagader voor de ontwikkeling van het gehele Peelgebied

zou worden. Deze weg zou trouwens een groot voordeel zijn voor de doorgang door de zeer slechte aansluitende zandweg door de Joodenpeel. De "grote" Middenpeelweg is uiteindelijk pas in de vijftiger jaren klaar gekomen.

Heidemij-kaart 1915

D nummering Vanaf ca 1931 was de Prins Hendrik weg in ieder geval vergeten en ging men echter ook hier over op de bekende reeds besproken in het verleden Wijk, en D huisnummering.

Burgemeester Wijtvlietlaan Toch was de weg rond 1922 reeds een verharde baan (volgens Hoeymakers en Thissen). Herman Ypma bevestigde dat deze bestond een smalle bituum weg en Toon Beckers voegde er aan toe dat de weg een lemen ondergrond had maar ook met sintels bedekt was. Zij wisten ook nog aan dat er ook een zandfietspaadje langs lag. Dit fietspaadje komen we op kaarten niet tegen doch ook Ineke Ploegmakers-Wijnen herinnerde zich nog dat zij vaak in de vakantie met haar "doortrappertje" als ca10 jarig meisje met haar moeder vanuit Zeilberg over dit smalle paadje richting de speeltuin in Elsendorp fietste in de vakanties. Tijdens de oorlog trouwens was een deel van de weg bezaaid met open kraters die een gevolg waren van het draaien en stunts van de Engelse soldaten met hun zware tanks die van Gemert af kwamen en naar Overloon moesten. Nog voor 1953, toen alle bestaande Ripse straten hun nieuwe en huidige naam kregen, bezat deze weg reeds de naam, Burgemeester Wijtvlietlaan. Dit als eerbetoon aan de Bakelse burgemeester die zijn leven gelaten heeft voor onze vrijheid in het concentratiekamp Buchenwald waar hij in terecht gekomen was. Dit na lichamelijke en geestelijke uitputting van de zware arbeid en vernedering en waar hij uiteindelijk ook nog vermoord is op 9 februari 1945 toen De Rips al bijna een half jaar bevrijd was.

Een uitgebreidere samenvatting over burgemeester Wijtvliet: WIM G.C.F. WIJTVLIET burgemeester van Bakel en Milheeze (1931-1945) weigerde om arbeiders uit zijn gemeente aan te wijzen om Vliegveld B84 De Rips (de Sijp-Elsendorp) aan te leggen in opdracht van de Duitse bezetter. Burgemeester Wijtvliet was een zeer principieel goed vaderlander, die steeds op de bres heeft gestaan voor zijn mensen in de gemeente.

Het laatste jaar van de bezetting in 1944 werd ook hem de opdracht gegeven om arbeiders aan te wijzen voor verdedigingswerken in Zeeland. Dit weigerde hij pertinent. In verband hier mee werd hij in zijn woning in Bakel door de S.D. (Sicherheitsdienst) gearresteerd en overgebracht naar de strafgevangenis in 's Hertogenbosch waaruit hij na enkele dagen weer werd ontslagen. Dit bleek later echter de fout van de telefoniste te zijn geweest. Al kort daarna kreeg hij de opdracht 50 arbeiders en 25 paarden te leveren voor Vliegveld B84 De Rips onder zijn gemeente. Onder andere Jan Wouters uit De Rips werkte er elke dag daarna met 6 a 7 paarden. Ook diverse Ripse jongemannen werden bij toerbeurt aangewezen om werkzaamheden te verrichten.

Het werk werd geregeld door de firma Slingerland uit Venlo die tijdelijk gelegerd was in het Rijkswerkkamp. De Duitsers drongen hem ook op om onderduikers te sturen omdat deze dan vrij gesteld werden voor werkzaamheden in Duitsland. Door de "Ondergrondse" werd hem toen aangeraden om onder te duiken, maar ook de familie Franssen uit De Rips waar hij eenmaal per week kwam. Hiervan wilde hij echter geen gebruik maken omdat hij dan zijn vrouw en kinderen in gevaar bracht en hij hield ook steeds de belangen van burgers in het oog en weigerde dan ook voor het Vliegveld mensen aan te

wijzen. Op het laatst werd hij als het ware dag en nacht vervolgd door een zekere Kruschke, een Duitser die voor de aanleg van het vliegveld de leiding had. Op zekere dag dreigde Kruschke hem dat enige burgers zouden worden neer geschoten indien hij bleef weigeren.

Op 6 Juli 1944 werd Wijtvliet met nog zeven andere collega's, die eveneens geweigerd hadden arbeiders aan te wijzen, bij de Beaufragte in Vught geroepen, waar hem opnieuw werd bevolen de opdrachten uit te voeren. Allen weigerden echter, waarop arrestatie volgde en waarna zij in de S.D. gevangenis op Mariënhof te Vught terecht kwamen. Hier moest hij zeer zware vernederingen ondergaan en kwam daarna terecht in een donkere cel zonder licht en weinig zuurstof.

Vervolgens is hij op "dolle dinsdag" 5 september, man aan man staande, op transport gesteld in een veewagon met 80 personen zonder eten en drinken. Het toilet was een emmer die aan het plafond hing. De reis duurde 4 dagen waarna ze zouden worden dood geschoten bij het verlaten van de trein werd gezegd indien men wilde vluchten. Dit ging echter niet door en er werd te voet verder gegaan naar het concentratiekamp Oraniënburg-Sachsenhausen, dat 30 km N.O. van Berlijn lag.

Het barakleven bestond uit om 5 uur opstaan, op appel staan, marcheren en een snee brood met wat koolsoep. Hij kreeg (werd) ook een nummer. Daarna geheel ontkleden, geheel geknipt worden en vervolgens ontluizen met lysol.

Nabij een oude fabriek van Heinkel moesten er zeer zware betonnen palen, water en stenen gesjouwd worden voor een bunker. Dit project heette "Klinker". Toen het 15-25 graden vroom ging het over in werken met de pikhouweel. Er werd onder bewaking met bloedhonden veel geslagen door de S.S. Wim Wijtvliet kreeg hier last van dikke handen en voeten. Korte tijd later is hij na een half jaar kampeven wegens totale verzwakking en ondervoeding terug gebracht naar kamp Sachsenhausen. Vervolgens is hij begin februari weer naar Buchenwald getransporteerd. Hij ging naar de "Revier" (ziekenbarak) volgens medegevangene Van Kouten. Hij werd door hem terug gehaald omdat men daar zeker stierf. Terug in eigen barak leunde hij tegen een paal. Het was hem onmogelijk om in zijn bed te kruipen. Hij miste de fysieke kracht, de spieren wilden niet meer. De blokoudste zag Wijtvliet staan en begon vol op Wijtvliet in te slaan en te schoppen. Wijtvliet zou en moest op bed gaan liggen.

Wim Wijtvliet viel op de grond en bewoog niet meer. 's Ochtends om 5 uur is Wim Wijtvliet op 9 februari 1945 op 42 jarige leeftijd overleden. Hij liet een vrouw met 4 jonge kinderen –meisjes in de leeftijd van zeven tot elf jaar- achter.

Bijzondere plaatsen aan de Burgemeester Wijtvlietlaan:

A) Dodenkruispunt

De Ripse rotonde werd in de jaren 1960-70, toen het nog een kruispunt was zonder stoplichten, ook wel het "dodenkruispunt" genoemd. Nadat de gehele "Middenpeelweg" na 1955 verhard was werd het steeds drukker met auto en vrachtverkeer. Dit was dan ook vrijwel de enige doorgaande weg van het noorden naar het zuiden van Limburg en omgekeerd. Er waren nog geen parallelwegen voor het fiets en landbouwverkeer met stoplichten. Na dat ook de Burgemeester Wijtvlietlaan opnieuw breder geasfalteerd werd na 1955, en nadat het deel richting Venray reeds verhard was met beton, werd op een zekere dag, s'nachts de voorrangsregeling gewijzigd op het kruispunt. De Middenpeelweg had nu voorrang op de weg Milheeze-Oploo en werd met veel borden aangegeven. Toch gaf dit nog veel verwarring in die tijd. Op een gegeven moment gebeurden er zo veel ongelukken, waaronder ook de fatale crash met de vijf verpleegsters die met hun auto de dood vonden op dit kruispunt. Nadien werd de Ripse kruising het "dodenkruispunt" genoemd in landelijke pers en in de volksmond. Voor het eerst kwam na dit ongeval met de 5 verpleegsters er een traumateam bij de Ripse brandweerlieden die alles meegemaakt hadden.

B) Hotel/ Cafe/ Bakkerij/ Maalderij/ Winkel Van De Ven / Van Dijk

Reeds in 1923 durfde pionier Martien van de Ven het aan om aan het kruispunt van zandwegen in de onmetelijke Peel, waar destijds nog slechts een paar honderd mensen woonden zo'n grote zaak te gaan beginnen. Hij begon met Hotel Cafe, levensmiddelenwinkel en bakkerij. Hier werd ook carbidgaslicht als lichtbron gebruikt. Het jaar daarop in 1924 begon Mevr. Van de Ven ook met kleingoed in textiel. De telefoonaansluiting met Gemert kwam in 1927 tot stand. Het telefoonstation was in het café gevestigd en bestond uit telegraaf uitrusting met een bovengronds netwerk via Ripsestraat, Bunthorst naar Elsendorp-Gemert.

Op 5 jan. 1952 nam A. Stevens de winkel met bakkerij over van de fam vd Ven. Later nam de familie van Dijk de zaak over van de fam. vd Ven. Het was rond 1972 dat de provincie N-Brabant dit prestigieuze gebouw vanuit het verleden opkocht waarna het werd afgebroken. Nadat in 1965 de eerste kerk al gesloten en later gesloopt werd is eigenlijk toenmalig het "hart" uit De Rips getrokken.

C) Molenaarsbedrijf v.d. Ven/ Gerrits

In 1928 begon Adr.v.d.Ven met een particuliere meelhandel en aan de noordzijde werd een afdeling aan de bakkerij gebouwd. Twee jaar later begon men ook met een maalderij. Reeds in 1932 bouwde Adr.v.d.Ven een nieuw pakhuis met maalderij aan de huidige Burgemeester Wijtvlieftaan die destijds ook wel Gemertseweg werd genoemd.

Omdat in 1937 er nog steeds geen mogelijkheid was dat er electriciteit kwam ging v.d.Ven er toe over om stroom te draaien met een generator op de motor van het pakhuis. In 1947 nam A.W Gerrits op 1 aug. het molenaarsbedrijf van Adr. v.d. Ven over terwijl in 1959 omstreeks september werd met de bouw begonnen van graansilo en nieuw pakhuis die na een half jaar bouwen in gebruik werden genomen. Opnieuw vond een uitbreiding plaats in 1970 en werd er een begin gemaakt met de grote uitbreiding van het molenaarsbedrijf Gerrits met nieuwe meelsilo's en machinepark. Hierna zijn tot nu toe nog meer uitbreidingen geweest en hebben diverse overnames en naamswijzigingen plaats gevonden.

D) Voetbalveld Fiducia en Kermisterrein

Op het terrein waar nu de fabriek van de Franssen-Gerrits gevestigd is was het tweede voetbalveld van Fiducia vanaf 1950 t/m1962. Ook werden er verklede benefiet voetbalwedstrijden gespeeld waarvan de opbrengst voor de missie was van pater Lambert de Groot uit De Rips. Om de kosten van de 50 gulden huur te drukken werd het terrein door verhuurd als kermisterrein waar de draaimolen, zweef, autoscooter, danstent enz. stond.

De deelnemers van de benefietwedstrijd voor Pater de Groot (de vijfde van links)

E) Rijksmonument GERTRUDA-HOEVE (Ypma)

Gebouwd in 1929 en gelegen aan Beestenveld D33. Vanwege het feit dat burgemeester Verkuyl zo veel geld gebeurd had van de fam. vd Kerhof wegens de grondverkoop van de naast gelegen boerderij, kon Verkuyl deze middelen inzetten bij het bouwen van de nieuwe GERTRUDA-HOEVE in 1929. In de boerderij zijn verschillende Nederlandse bouwstijlen verwerkt en daardoor heel bijzonder. Zo ook het Mansarde dak (Franse kap) dat met leien belegd is. De fam.Ypma die als eerste en enige deze grote boerderij gerund heeft is bijzonder prijzenswaardig omdat zij de authentieke vormen van het gebouw altijd in ere hebben gehouden ondanks diverse verbouwingen. Daarom is deze bijzondere Ripse boerderij dan ook een rijksmonument.

F) Lancaster-Burgemeester Wijtvlitmonument.

In 2011 is er een monument geplaatst langs de Burgemeester Wijtvlitlaan nabij de Gertruda-hoeve ter nagedachtenis van een vliegtuigcrash op 21-2-1945 als eerbetoon aan de acht bemanningsleden waarvan er zeven zijn omgekomen bij de crash. Tevens uit eerbetoon wordt op dit monument de naamgever van de straat Burgemeester Wijtvlit herdacht die ook zijn leven moest bekopen voor onze vrijheid na W.O.II en op de achterzijde is een kaart aangebracht waar alle vliegtuigcrashes met legenda in de gemeente Gemert-Bakel vermeld staan.

G) Vijf Eiken (Boerderij v.d.Kerkhof-Alders-Romme-Schrama)

Eind jaren twintig van de vorige eeuw was burgemeester Verkuyl uit Boxmeer eigenaar voor een groot deel van het grondgebied van De Rips. Verkuyl was ook sigarenfabrikant.

De familie van de Kerkhof kocht destijds een groot deel van de grond en bouwde er een boerderij die later de naam Vijf Eiken kreeg. In de achterstalling/schuur was tijdens W.O.II door de hierin gelegerde soldaten een mooie wandschildering aangebracht. Tevens was dit de plaats waar destijds de jongens en meisjes uit De Rips bij elkaar kwamen om samen voor het eerst de danskunst te beoefenen. Dit tot grote ergernis van Pastoor Vereijken.

H) Koordekanaal

Het originele deel van het Koordekanaal dat nog schuin/parallel loopt langs de bosrand en de Burg. Wijtvlitlaan maakt tegenwoordig ook deel uit van de nieuwe Peelse Loop. In 1939 toen het gegraven is stak het toenmalige Koordekanaal nabij het "Waterkruispunt Bloemenkasje" de Middenpeelweg over om vervolgens aan de andere kant zijn weg te vervolgen richting de Vossenbergh, Elsendorp enz. Dit kanaal maakte deel uit van de Peel-Raamstelling als verdedigingslinie van Nederland tegen de Duitsers.

I) "Waterkruispunt" van De Rips nabij het "Bloemenkasje" (v.d. Kerkhof)

Vanuit de Vluis, Stippelberg liep het water gedeeltelijk via de sloot langs de Mortelse Peel en van Beestenveld, Joodenpeel, Aarlesche Peel en gedeeltelijk De Blaarpeel kwam al het Ripse overtollige water naar het waterkruispunt nabij het Bloemenkasje om vervolgens zijn weg over Elsendorps grondgebied te vervolgen richting De Peelse Loop die uitmondt in de Aa. Alle Ripse gegraven waterafvoersloten zijn daarom dan ook recht en hebben geen natuurlijk meanderende vorm. Het Bloemenkasje van de Fam. v.d. Kerkhof, was tot voor kort het enige Ripse tuinbouwbedrijf wat later ook in bloemen zaken deed. B.P.

Deze nieuwsbrief kwam tot stand m.m.v.

Bernard Ploegmakers
 ☎ 0623901706
 Herman van den Broek
 ☎ 0647786645

Secretariaat:

G.M. van Geffen
 Ripsestraat 23a
 5764PE De Rips

0493-599450
 gmvangeffen@planet.nl

Het lidmaatschap bedraagt € 10,- per jaar over te maken op rekening nr. 136131654 t.n.v. Heemkundekring D'n Blikken Emmer o.v.v. naam en emailadres